

60-LETNICA GEODETSKE SLUŽBE V SLOVENIJI

Božena Lipej

Geodetska služba ima v Sloveniji 60-letno tradicijo in zgodovino. Kot ustanovitveni datum štejemo 20. januar 1944, ko je bila med NOB ustanovljena Geodetska sekcija z Odredbo Glavnega štaba NOV in PO Slovenije. Za šefa sekcije je bil imenovan polkovnik Karel Marčič, za člana sekcije pa kapetan inženir Hrvoje Gregorin. Načelnik operacijskega oddelka ter neposredni nadrejeni, starešina geodetske sekcije, je bil polkovnik Bojan Polak - Stjenka. Geodetski sekciji sta bila marca 1944 dodeljena še podporočnik in poklicni geometer Milan Košnik ter dijak Miran Šavelj. Če bi želeli ugotoviti kraj podpisa Odredbe, bi morali pregledati arhivska gradiva; po delu Branka Korošca, Partizanska kartografija, lahko le nedvoumno ugotovimo, da sta polkovnik Marčič in kapetan Gregorin Odredbo prejela na oficirski šoli v Metliki, kamor se je šola premestila prve dni januarja 1944 iz Črmošnjic. Sekcija je bila v sestavi operacijskega oddelka glavnega štaba in je bila zadolžena za oskrbo štabov z vojaškim topografskim gradivom, pripravo in izdelavo novih kart, poučevanje v učnih tečajih in usposabljanje ter za opravljanje nalog vojaške geodezije. V preteklosti so za mejnik ustanovitve geodetske službe v Sloveniji prevzeli opisani datum, ker so naloge sekcije in naloge geodetskih referentov obsegale oskrbovanje vojaških enot s topografskimi načrti in kartami, izdelavo matric, reambulacijo in razmnoževanje načrtov in kart, nabavo in izdelavo materiala in pribora, potrebnega za izdelavo in razmnoževanje topografskih načrtov in kart, pripravo in izdajanje publikacij o osnovah topografije in čitanju topografskih kart.

V Sloveniji so se obsežna in pomembna geodetska dela izvajala že pred uradnim začetkom delovanja geodetske službe, in sicer izdelava trigonometrične mreže, izdelava vojaških kart različnih meril ter izvedba zemljiškokatastrske izmere. Geodetska služba se je uspešno razvijala od ustanovitve do danes. Imela je različne pristojnosti in različna povezovalna področja delovanja, organizirana je bila v okviru različnih ministrstev ali kot samostojna organizacijska oblika; doživljala je uspehe, izpeljala pa je tudi kakšen manj uspešen projekt. Današnja Geodetska uprava Republike Slovenije deluje kot organ v sestavi Ministrstva za okolje, prostor in energijo ter se z ambicijo koordinacijske vloge na področjih nepremičninskega sistema in prostorske podatkovne infrastrukture v Sloveniji pripravlja za enakopravno delovanje v okviru držav članic Evropske unije.

dr. Božena Lipej

Geodetska uprava Republike Slovenije